

Rahvakogu

Akadeemia tee hoovialade kujundamine

Ruumimoodulid

Priit Ingver
Katrina Rämmeld
Melani Mõtlük

EUROPEAN
U R B A N
INITIATIVE

Sissejuhatus

Välisruumi kasutajate kaasamiseks oleme välja töötanud ruumimoodulite süsteemi, mille kaudu koguda elanike sisendit hooviala planeerimisel ja kujundamisel. Ruumimoodulid toimivad eri suuruse ja kujuga „legoklotsidena”, mida kombineerides kujuneb terviklahendus. Selle lõplik koosseis sõltub valikutest, mida elanikud oma hoovi eelistavad.

Moodulite põhjal saavad elanikud ülevaate mitmekülgsetest võimalustest – nii funktsioonidest kui ka elementidest, mida hoovialal saab rakendada. Valikuid on ette nähtud rohkesti, mistõttu võib esineda mõningaid kattuvusi funktsioonide ja moodulite vahel. Lõplik lahendus, sealhulgas sobivate moodulite kombineerimine ja kohandamine, on planeerija ülesanne, kes tagab ka terviklahenduse sobivuse olemasolevasse konteksti.

Antud lähenemine on oluline eelkõige seetõttu, et välisruumi peamise kasutajaskonna moodustavad just elanikud. Kaasamisprotsessi kaudu tagatakse, et hoovi kavandatakse need elemendid ja funktsioonid, mis vastavad igapäevakasutajate tegelikele vajadustele. Lisaks võimaldab moodulipõhine meetoodika planeerijal siduda elanike eelistused ruumilise tervikpildiga, tagades nii projekti õnnestumise kui ka kogukonna toetuse.

Ruumikorralduskavast täpsemaks

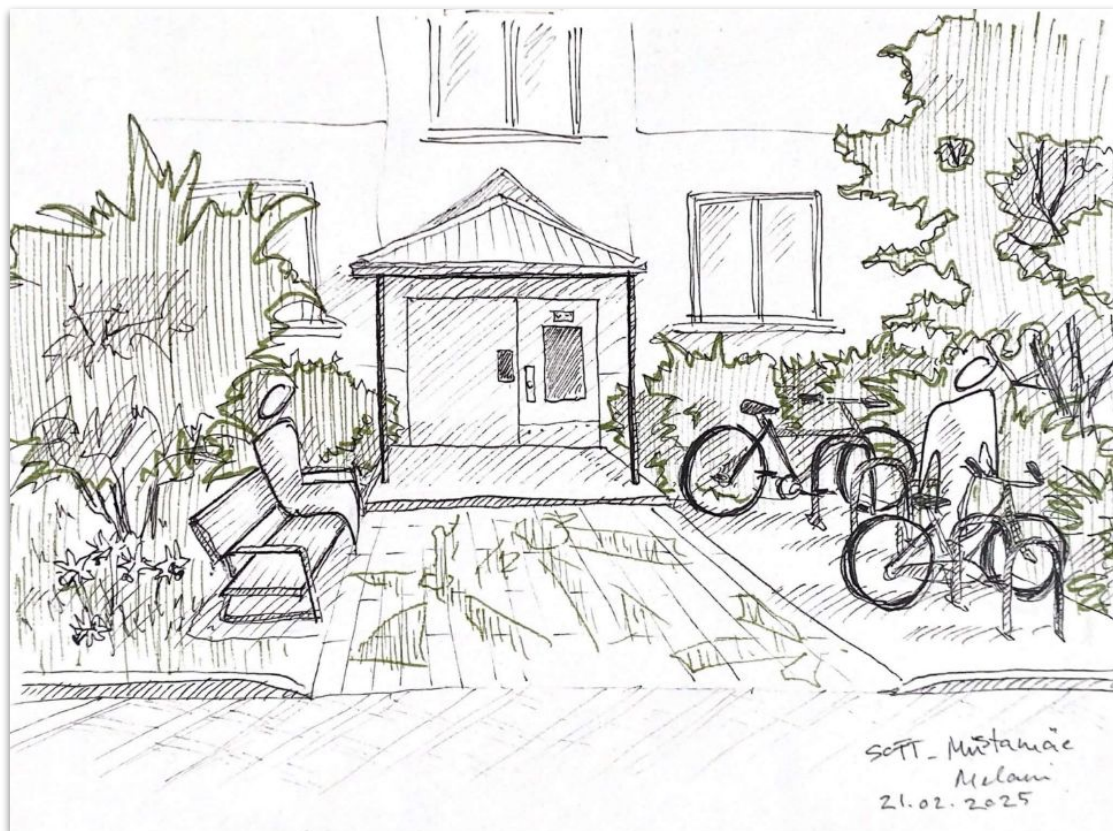
- A Aktiivsed tegevused - mänguväljakud, spordialad
- P Passiivne puhkus ja lõõgastus - pingid, vaikselt olemise kohad
- L Loodus ja elurikkus - haljasalad, suds
- K Kogukondlikud tegevused - kogukonnaaiad, kogunemispaiad
- F Funktsionaalne infra - rattahoidjad, ringmajandus

1. Ukseesine

Sinu kodu visiitkaart – mugav, kutsuv ja praktiline koht igapäevasteks kohtumiseks.

Ukseesine peab olema kõigile mugavalt ligipääsetav, hästi valgustatud ning turvaline koht. Ligipääsetavuse tagamiseks on vaja vältida treppe, kasutada siledaid katendeid ning rattahoidjad lisavad praktilise väärtuse ratta või lapsekäru kiireks lukustamiseks. Pink loob puhkekoha ja toetab suhtlust naabritega.

Elemendid:

Pink või istumiskoht
 Rattahoidja
 Valgustus
 Lillekastid
 Varikatus
 Postkastid
 Prügikast

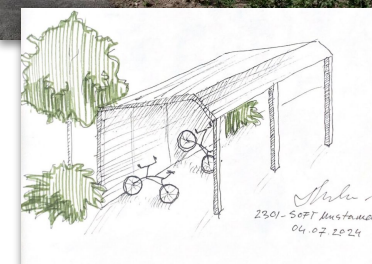
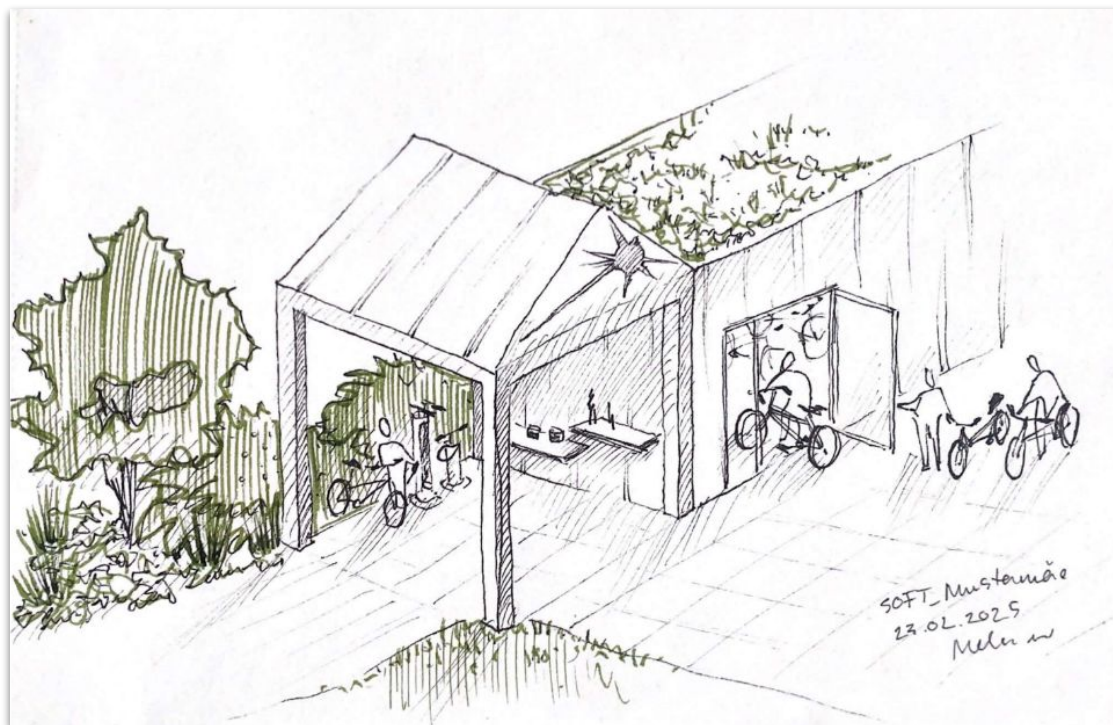
Omadused:

Mugavalt ligipääsetav
 Turvaline
 Praktiline
 Kohtumiskoht
 Puhkekoha
 Visuaalselt meeldiv

2. Rattamaja

Turvaline ja mugav rattahoid – hoia, paranda ja hoiusta aastaläbi.

Rattamaja on mugav koht, kus oma ratast ilmast hoolimata pikemaajaliselt hoiustada. Turvalisust aitab tagada lukustatavus ning hea valgustus. Moodulile võib lisada võimalusi ratta hooldamiseks lihtsa, kuid praktilise hooldusjaama kujul, mis võimaldab teostada pisiremonttöid.

Elemendid:

Suletud rattamaja
 Avatud varjualune
 Rattaraamid
 Valgustus
 Hooldusjaam

Omadused:

Turvaline hoiustamine
 Mugav kasutamine
 Hooldusvõimalus

3. Platsike

Avatum ruum suurteks ja väikesteks hetkedeks – mängi, kogune või korralda midagi koos.

Avaram ruum sündmusteks ning kogunemisteks. Koht, mis toob inimesed kokku. Mööbli ning haljastusega liigendatult tekib vabam, kuid siiski hubane ruum kogukondlikeks üritusteks. Erinevate väikevormide (istumiskohtade, tegevuspaikade) integreerimine aitab luua peatumiskohti, et tegemist ei oleks ainult läbikäigukohaga, vaid inimesed veedaks seal aega ning tooks platsikesele melu.

Elemendid:

Istumiskohad
Prügikastid
Haljastus
Valgustus
"Asfaldi" mängud
Tegevuskohad
Erinevad katendid
Varjualune

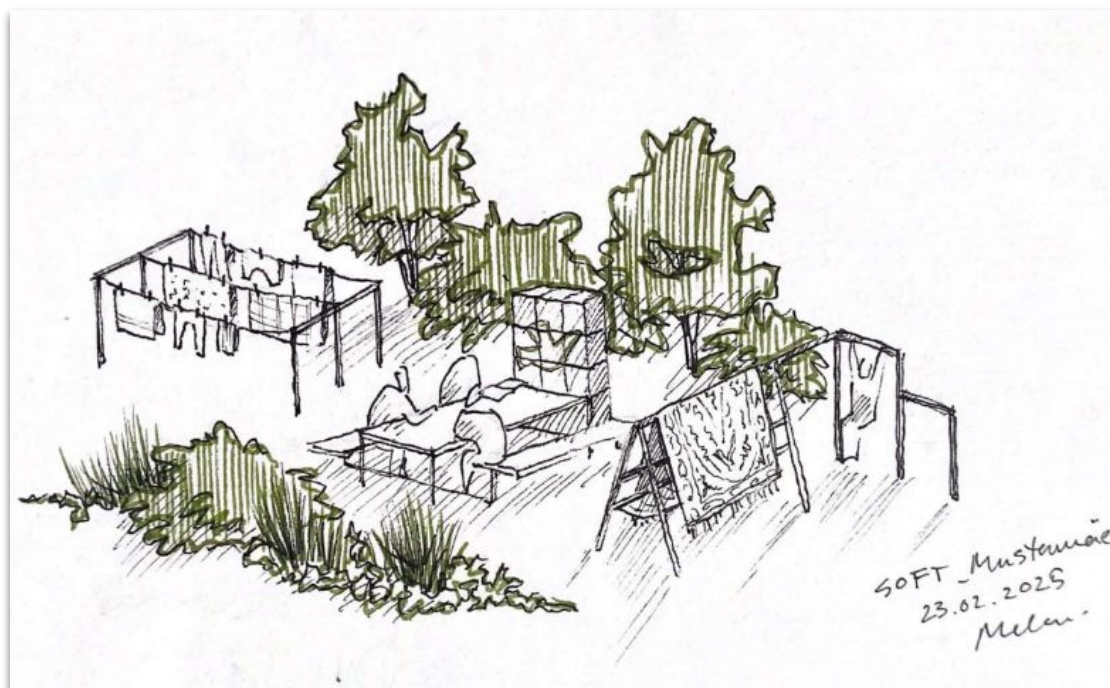
Omadused:

Avaram paik
Sobilik sündmusteks
ja kogukondlikeks
üritusteks
Identiteedi tugevdamine
Tuttavad kohtumised
Uued tutvused
Vaba aja veetmine

4. Koduhooldusnurk ● ● ● ●

Praktiline koht, kus on võimalus oma kodu korras hoida ilma teisi segamata.

Koduhooldusnurk loob võimaluse hoovis pesu kuivatada, vaipa kloppida ning naabritega kohtuda. Tegemist on paigaga, mille kaudu luua hoovialaga veelgi tihedam side. Koduhooldusnurk aitab muuta hoovi kodusemaks, tugevdades hooviala tunnetust ning karakterit.

Elemendid:

Pesukuivatusnöörid
Vaibakloppimispuu
Välipesukoht
Tööriistakapp
Väike prügikast
Kompostikast

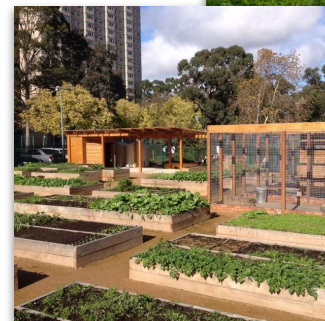
Omadused:

Võimaldab teha koduhooldustegevusi
Toetab puhtust ja hügieeni
Häirimatu kasutus

5. Kogukonnaaed

Kasvata, jaga ja naudi – koht, kus rohenäpud ja kogukond saavad kokku.

Kogukonnaaed loob suurepärase võimaluse korteriomanikest rohenäppudele oma aiasaaduste kasvatamiseks. See on koht, kus toimetada ning puhata igapäeva kiirest elutempost. Kogukonnaaias saavad ka linnalapsed näha, kust tuleb köögivilj meie toidulauale. Tegemist on paigaga, mis tugevdab sidet naabrite vahel, loob kogukonnatunnet ning soodustab ühistegevusi.

Elemendid:

- Peenrakastid
- Aiamaad
- Kasvuhoone
- Tööriistakuur
- Kompostikastid
- Istumisalad
- Viljapuud ja -põõsad

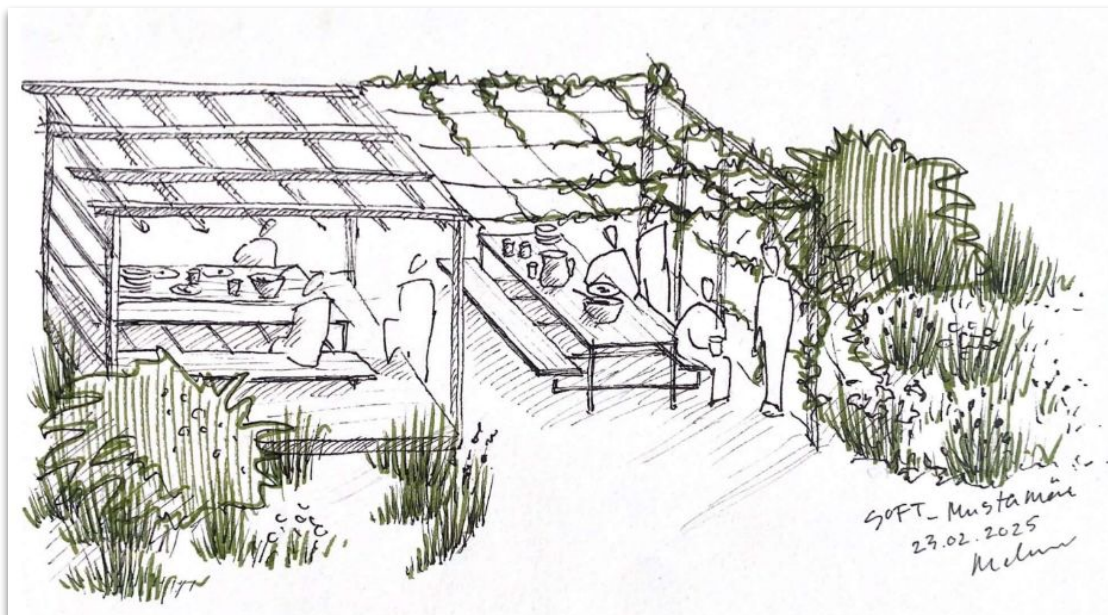
Omadused:

- Aiasaaduste kasvatamine
- Ühistegevuste võimaldamine
- Kogukonnatunde tugevdamine
- Õppe- ja puhkevõimalus

6. Kogukonnapesa ●●●●

Võta aeg maha ja naudi seltskonda – koht vestlusteks, kokkusaamisteks ja ühistu aruteludeks.

Kogukonnapesa võib olla osa kogukonnaaiast, aga võib olla ka eraldi. See on koht, kus ühiselt aega veeta, tegevusi korraldada või ka ühistu koosolekuid pidada. Koht, mis toob inimesed kokku, suurendab kogukonnatunnet ja loob paremad võimalused naabrite tundma õppimiseks. Kogukondlike tegevuste välisel ajal on tegemist mõnusa kohaga, kus perega näiteks pikniku pidada või aias vaba aega veeta.

Elemendid:

Varjualune
Istumiskohad
Laud
Teadetetahvel
Valgustus
Elektripistikud
Roheline sein
Lillekastid

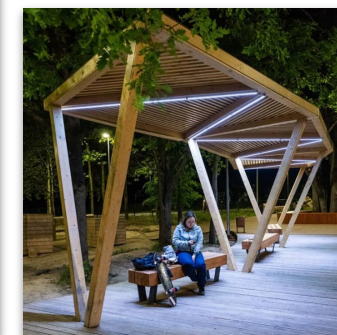
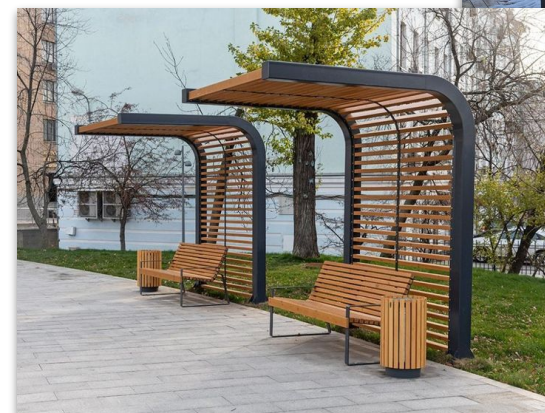
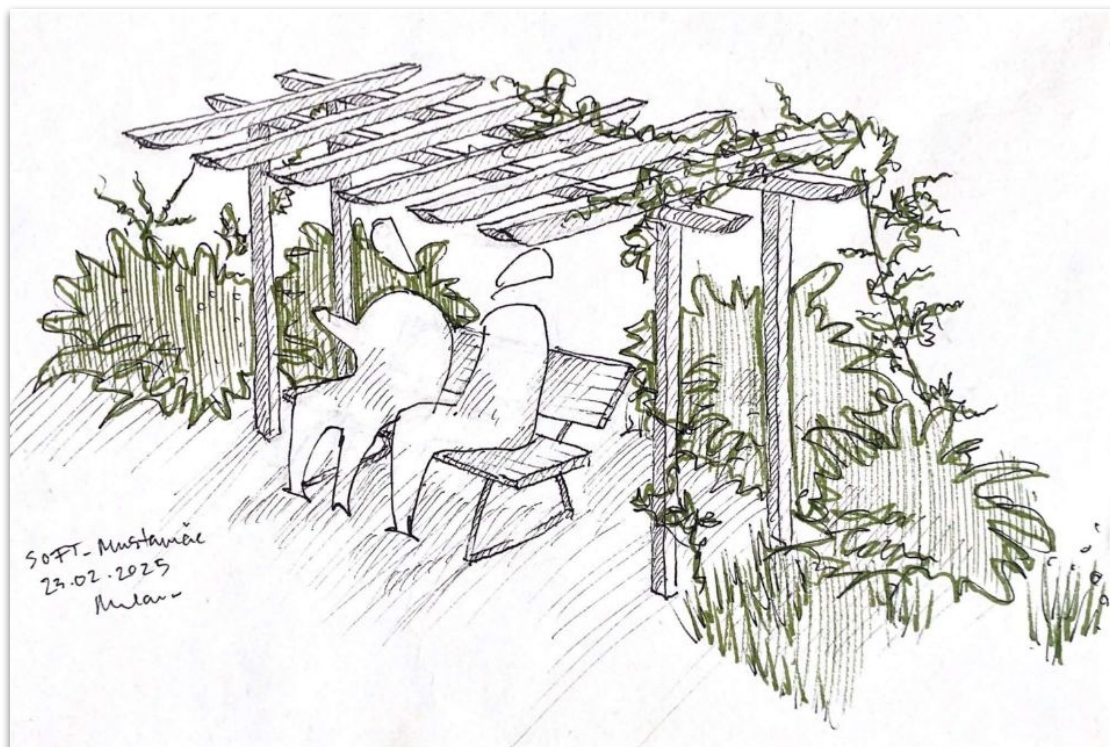
Omadused:

Võimaldab pidada
koosviimisi ja üritusi
Soodustab suhtlust ja
ühistegevusi
Pakub varju
Igapäevane ajaveetmine
Paik ühistu koosolekute
korraldamiseks

7. (Katusesega) pink

Mugav peatuspaik iga ilmaga – puhka, oota või jutusta naabriga.

Pink on peamine linnaruumi element, mis võimaldab inimestel puhata ning välisruumis aega veeta. Eriti oluline on nende olemasolu just eakatele ning inimestele, kes vajavad liikumise vahepeal hetke puhkamiseks, et teekonda jätkata. Katus annab lisandväärtuse ning teeb pingil viibimise mugavamaks ka vihmase ilma korral. Tegemist on kohaga, kus kohtuda naabriga või oodata sõpra.

Elemendid:

Pink
Varikatus
Sõrestik-katus
Valgustus
Lillekastid
Haljastus

Omadused:

Pakub varju
Puhkekoht
Suhtlemiskoht
Mugav ootamispai
Peatumiskoht eakatele

8. Lebola

Lõõgastu, loe või tööta värskes õhus – hoovi kõige mugavam nurk olesklemiseks.

Lebola on rahulikum puhkekoht, mille välimööbel suunab inimesi rohkem puhkavasse asendisse. See on paik, kus päevitada, lugeda, kohtuda sõbraga või mida isegi välikontorina kasutada. Lebola ei pea olema suur puhkeala, vaid võib tähendada mõnda mugavamat pinki või võrkiike rahulikumas aianurgas koos piiravama haljastusega õdusama keskkonna loomiseks.

Elemendid:

Lamamistoolid
 Võrkiigid
 Varjualune
 Päikesevari
 Madalhaljastus
 Pehme pinnakate
 Isiklikud istumiskohad
 Väiksemad eraldatud alad

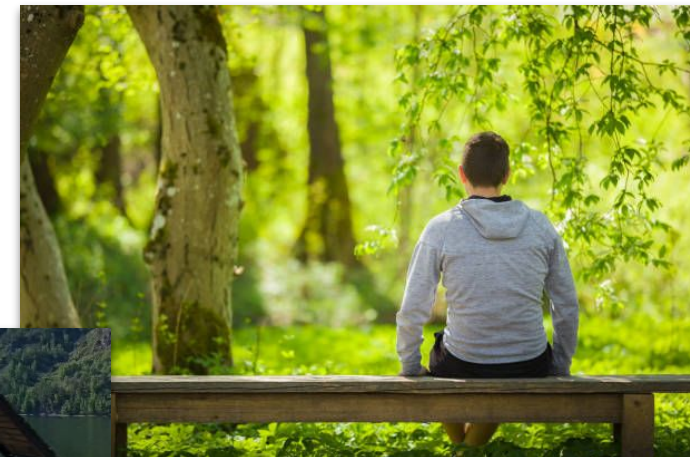
Omadused:

Rahulik puhkeala
 Kohtumispaik
 Välikontor
 Lugemisnurk
 Päevitamine
 Vaimne heaolu
 Stressi maandamine

9. Üksi olemise koht

Rahulik pelgupaik, kus saad korraks argielu müra välja lülitada.

Üksi olemise koht on privaatsem paik aias, mille eraldatus on loodud haljastusega, ning seal saab omaette istuda, lesida või pikutada.

Elemendid:

Pink
Lesila
Põõsad, kõrged taimed
Varikatus
Vaade loodusesse

Funktsioonid:

Rahulik
Privaatne
Stressi vähendaja
Vaimse heaolu toetamine
Tasakaalustab ruumi

10. Juturing

Koht, kus jutt jookseb, ideed sünnivad ja kogukond saab kokku.

Juturing on olemuselt istumiskoha variatsioon. Keerates pingid näoga teineteise poole, tekib juurde silmkontakt ning tugevam sotsiaalne aspekt kui kõrvuti istudes. Istumiskohale saab anda juurde lisandväärtust lauaga. See on koht, kus sõpradega kohtuda, jutustada ning vaba aega nautida.

Elemendid:

Pingid, toolid
Laud
Varjualune
Dekoriivne element
Pehme katend
Looduslik pinnas

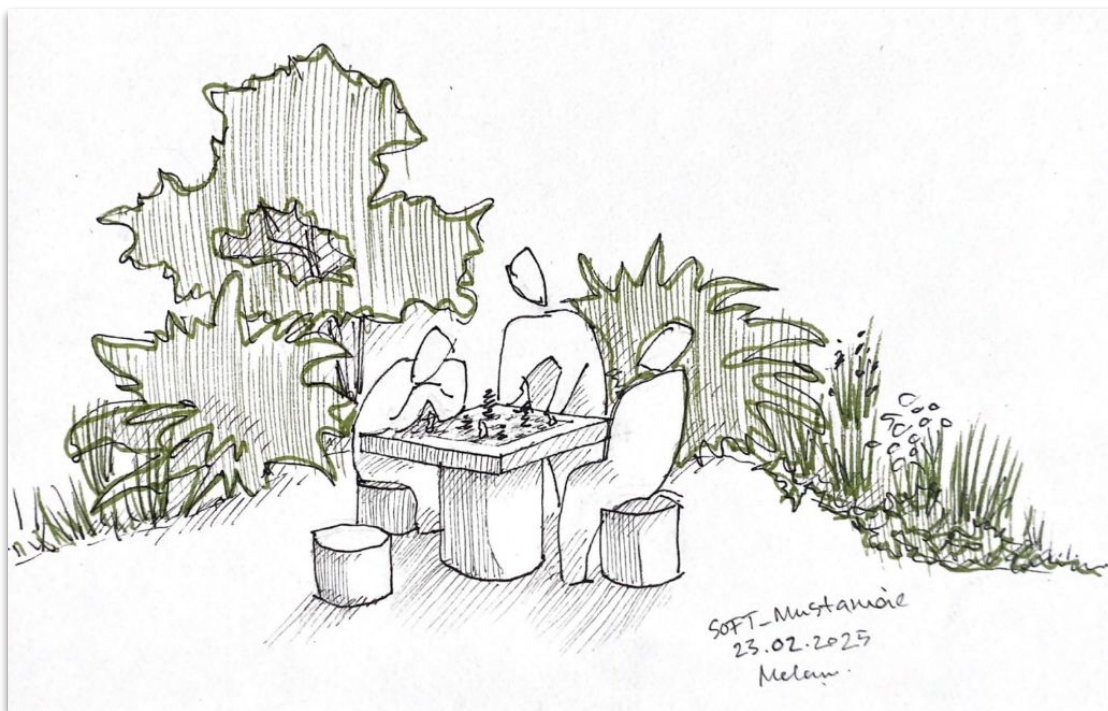
Omadused:

Paik kohtumiseks
Sotsiaalne suhtlus
Välikontor
Koosolekud
Arutelud

11. Tegutsemisala ● ● ●

Liigu, mängi ja virguta keha ning vaimu.

Tegutsemisala on paik, kus leidub elemente nii füüsiliseks aktiivsuseks kui mõtetegevuseks. Füüsilist aktiivsust ja liikuvust soosivad funktsioonid nagu lauatennis ja treeningvahendid loovad kodu lähedale võimaluse veidikene liigutada ja liikuvust arendada. See on paik, kus samal ajal kui lapsed omavahel mängivad, saavad täiskasvanud teha midagi keha või vaimu turgutavat.

Elemendid:

Pingpongilaud
 Malelaud
 Treeningseadmed
 Välijõusaali elemendid
 Tasakaalulauad
 Istumiskoht

Omadused:

Füüsiline aktiivsus
 Tervislik eluviis
 Sotsiaalne suhtlus
 Ühistegevused
 Tegevused eri vanusegruppidele

12. Loovmaastik ● ● ●

Koht, kus mäng ja kujutlusvõime loovad iga päev uue seikluse.

Loovmaastik on loodusliku ilmega mänguala lastele, kus mänguelementideks on reljeef, kivid, pakud, palgid jne.

See on lastele kohaks, kus avastada maailma, katsetada kontrollitud keskkonnas piire, mängida vabalt ning lasta kujutlusvõimel lennata. Kombineerimine sademevee imuutusaladega loob vihmaperioodil kohta ka veemänguks. Liivaala kombineerimine loovmaastikusse loob looduslikuma ilmega liivakasti alternatiivi.

Elemendid:

Pinnavormid
 Künkad ja lohud
 Mänguelemendid
 Ronimisalad ja köied
 Kunstiteosed
 Istumiskohad
 Platvormid

Omadused:

Arendab loovust
 Soodustab füüsilist aktiivsust
 Vaba mäng
 Avastamine
 Kogukondlik suhtlus
 Koosmäng
 Kontakti loodusliku keskkonnaga

13. Mängukoht

Seiklused, sõprussuhted ja lõputu mäng – koht, kus lapsed kasvavad liikudes ja avastades.

Mängukoht on suunavate mänguelementidega koht lastele. See ei pea olema suur mänguväljak, vaid võib tähendada ka mõningaid elemente, sellest ka nimi - mängukoht. Tegemist on paigaga, kus lapsed saavad arendada oma liikuvust, sotsiaalseid oskusi ning tutvuda naabrilastega.

Elemendid:

Ronimisvõrgud
Kiiged ja liurennid
Liivakast
Pehme pinnakate
Istumiskohad

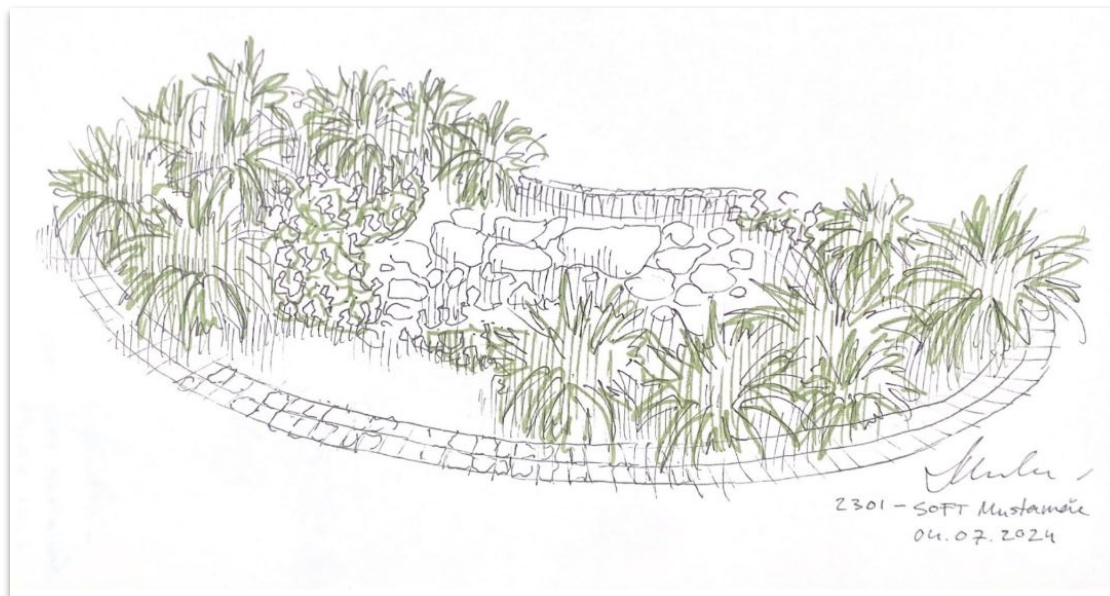
Omadused:

Füüsiline aktiivsus
Liikuvus
Parandab sotsiaalsed
oskusi
Soodustab uusi tutvusi
Ajaveetmine
Loovus

14. Sademevee immutusala/elurikkus ● ● ●

Loodus elab, vesi liigub, lapsed avastavad – hoovi kõige mitmekesisem ja elurikkam ala.

Tegemist on vihmevett koguvs immutusalaga, mis aitab suuremate vihmade korral vähendada kanalisatsiooni koormust. Immutusala saab kujundada erinevate taimede ja kividega ning see toetab elurikkust. Tegemist on alaga, mille saab kujundada nii, et lapsed saavad seal loovalt mängida ning vihmavee olemasolul harrastada ka veemängu.

Elemendid:

- Vihmapipeenrad
- Kuivenduskanalid
- Mitmerindeline haljastus
- Põõsad, puud
- Kõrrelised ja murualad
- Looduslähedus
- Puutüved ronimiseks
- Putukahotellid
- Linnupesakastid

Omadused:

- Kogub vihmavett
- Vähendab üleujutusi
- Soodustab elurikkust
- Ökoloogiline tasakaal
- Looduses mängimine ja avastamine
- Soojussaare efekti vähendamine

15. Mitmerindelise haljastuse

Mitmerindelise haljastuse loob varju, ilu ja toetab elurikkust

Mitmerindelise haljastusega saab blokeerida soovimatuid vaateid, mitmekesistada hoovala haljastust ning visuaalset ilmet.

Elementid:

- Puud
- Pöösad
- Rohttaimed
- Elupaigad
- Toetatud elurikkus
- Putukahotellid
- Linnupesakastid

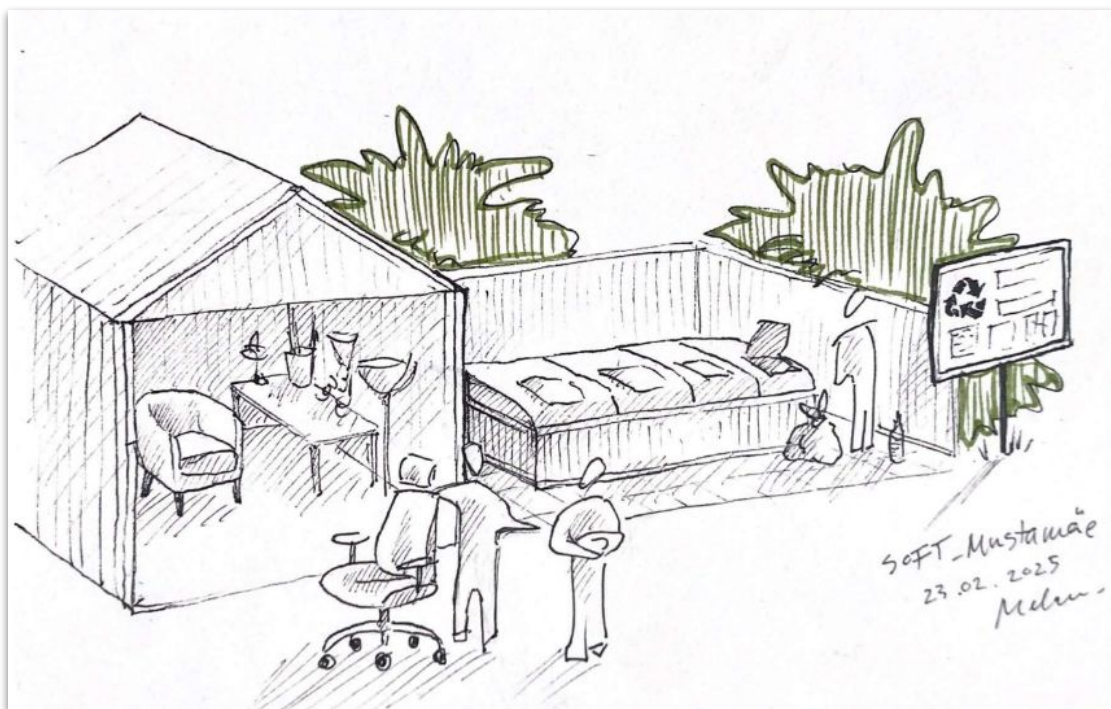
Omadused:

- Elupaigad linnaloodusele
- Parem mikrokliima
- Vähendatud müra
- Visuaalne esteetika
- Elavam maastik

16. Ringmajanduspunkt ● ●

Koht, kus asjad lähevad uuele ringile – sorteeri, taaskasuta, jaga teistega ja hoolitse puhtama elukeskkonna eest.

Ringmajanduspunkt on koht, kus naabruskond saab mugavalt oma prügi sorteerida. Lisandväärtusena on võimalik teha teise ringi asjade jagamispunkti, kus endale ebavajalikud asjad võivad leida uue ja õnneliku omaniku.

Elemendid:

Konteinerid
Taaskasutuse kapp
Kompostikastid
Teadetetahvel
Tööriistakapp

Omadused:

Jäätmete sorteerimine
Taaskasutus
Kogukondlik vastutus
Ringmajandust
Ressursisääst

17. Pool-privaatne ala

Rahulik hoovinurk, kus saad olla omas tempos – privaatne, aga siiski osa kogukonnast.

Pool-privaatse ala puhul on võimalus luua ühe maja elanikele nende kinnistu piiridesse oma välisruum. Pool-privaatse ruumi loomiseks on see vaja näiteks hekkidega ülejäänud avalikuma kasutusega ruumist piirata. See on koht, kus naabrid saavad kokku ning saab tekkida tugevam kogukondlik side oma maja inimestega. Pool-privaatne ala on kujundatud vastavalt majaanike soovidele, seal võivad olla näiteks terrassid ning puhkekohad.

Elemendid:

- Madalhaljastus
- Eraldatud istumiskohad
- Pink, toolid
- Privaatne terrass
- Rõdu
- Väike aiamaa
- Lillekastid

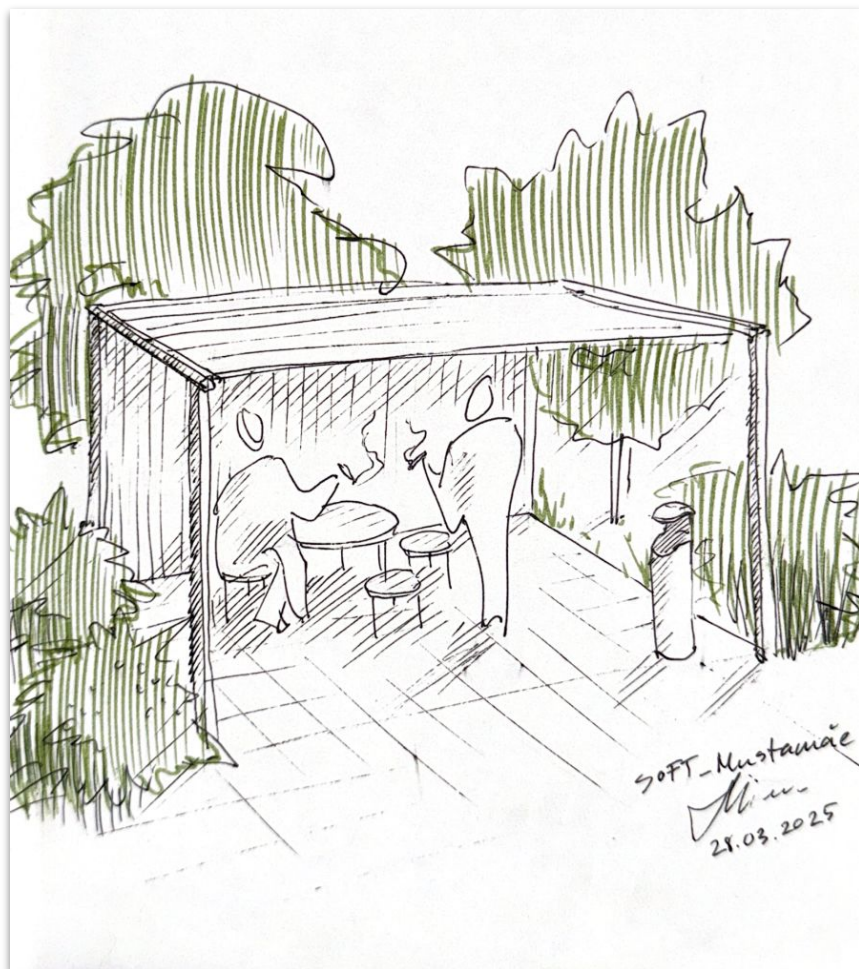
Omadused:

- Rahulikum keskkond
- Privaatsem ruum
- Seos hooviga
- Vaba aja veetmine
- Aiandus
- Puhkus

18. Pahede pesa ●●

Kompromiss suitsetajatele ja kaaskodanikele – puhtam õhk ja viisakam hoov.

Vältimaks konflikte suitsetajate ja mitte-suitsetajate vahel saab luua suitsetamiseks eraldi paiga.

Elemendid:

Varjualune
Prügikast-tuhatoos
Taaratasku
Valgustus
Pingid
Teadetetahvel

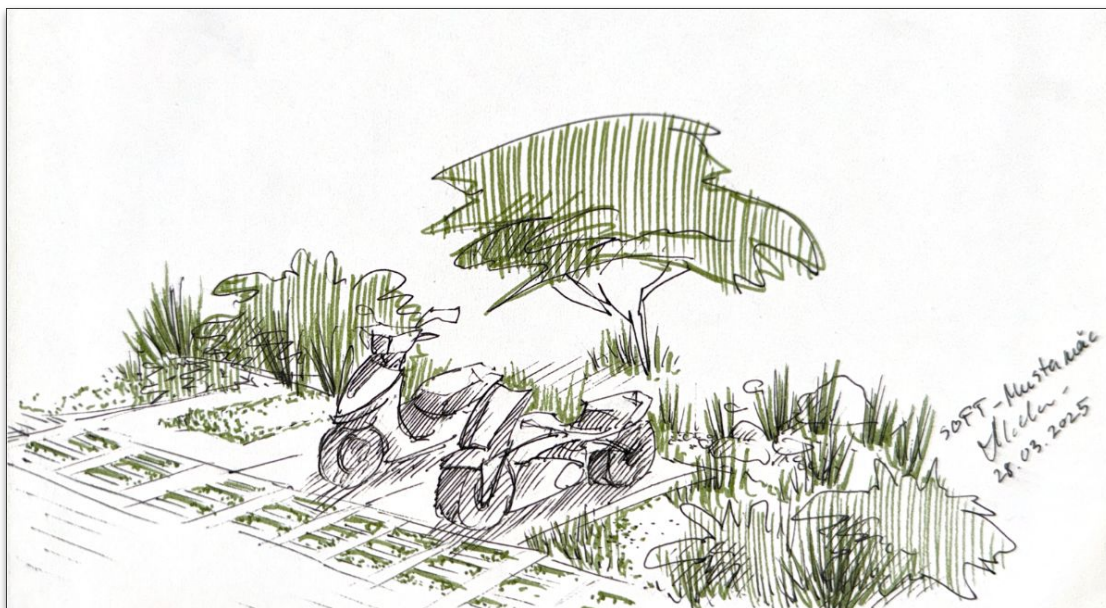
Omadused:

Suitsuala
Lühemaajaline
peatukoht
Vastustustundlik ala
Ülim korrastatus

19. Mootorratta parkimiskoht

Koht, kuhu kahe rattaline ruumi säästvamalt parkida.

Rolleritele ja mootorrattastele eraldi parkimiskohtade loomine aitab hoida kokku ruumi autodele mõeldud parkimiskohtade arvelt. Nii saab motohuviline oma ratta rahumeeli selleks ettenähtud kohale parkida.

Elemendid:

Varjualune
Valgustus

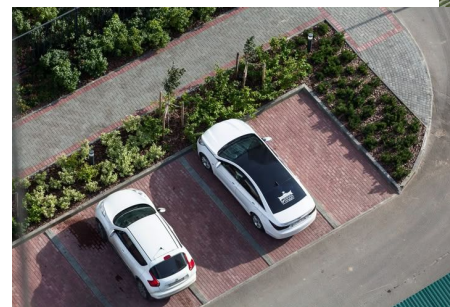
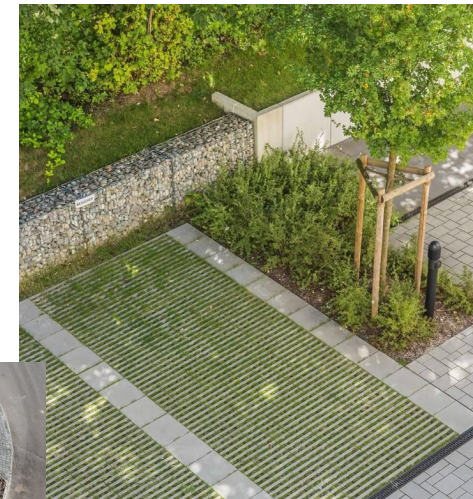
Omadused:

Koht mootorratta
parkimiseks

20. 6 parkimiskohta

Pargi auto kodu lähedale ning säästa jalavaeva.

Parkimiskoha moodul loob võimaluse auto parkimiseks kodu lähedal. Haljastusega piiritlemine aitab pehmendada visuaalset müra ning puude lisamine vähendab ülekuumenemist palavatel päevadel.

Elemendid:

Valgustus
Piiritlevad hekid
Puud
Murukivi

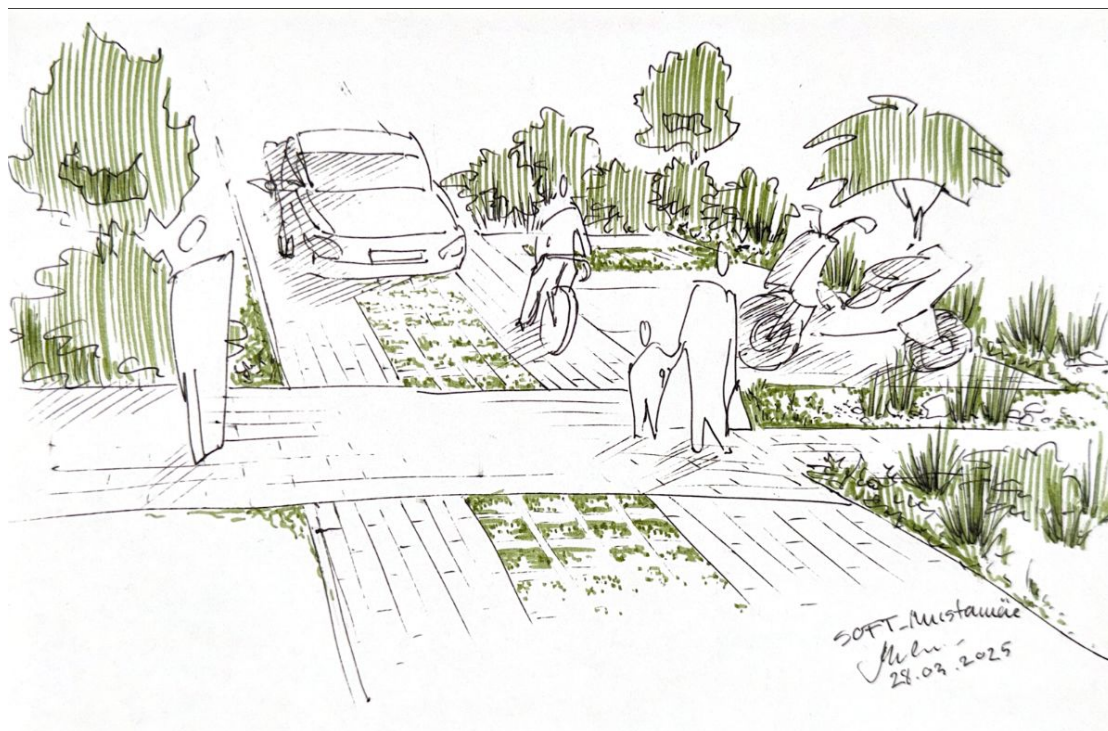
Omadused:

Auto parkimine

21. Jagatud tänavaruum ● ●

Jagatud tänav - kõik liiklejad sõbralikult ühes ruumis.

Jagatud tänavaruum loob liikumisruumi kõikidele liiklejagruppidele. Kuna autod, ratturid ja jalakäijad on ühes liikumiskoridoris peab ruumi disain olema liiklust rahustav ning andma autojuhile ja ratturile märku, et see on koht, kus on jalutajad teel ning tuleb hoog maha võtta.

Elemendid:

Valgustus
Haljastus
Liiklust rahustavad
elemendid

Omadused:

Jalutamine ja vaba aja
veetmine
Soosib erinevate
liiklejagruppide
arvestavust teistega
Rahulikum autode liiklus